

Slniečko 2

ROČNÍK 55

OKTÓBER 2000

12,50 SK

Založené v Matici slovenskej r. 1927

Zo Zemplína do Šariša

Drevený kostolík v Hervatove zo 16. storočia – národná kultúrna pamiatka

Všetky cesty, ktoré vedú do Šariša, nás privedú do Prešova, jeho hlavného mesta. Hlavnou riekou kraja je – Torysa. Popri nej viedla kedysi slávna obchodná cesta Via regale (Kráľovská cesta), ktorá spájala krajinu pri Čiernom a Baltickom mori. Dávno pradávno, ešte v mladšej dobe kamennej, tadiaľ prevážali i sopečné sklo. Znamenity, tvrdý, dobre štiepaťelný materiál na nože, hroty na šípy. Neskôr sa obchodo-

valo s potravinami, zlatom i vínom, kožami i kožušinami, medom i meďou, korením, voňavými olejmi a masťami, ale najmä so vzácnou soľou.

Soľ nad zlato

Soľ je šťastím a požehnaním Šariša. Je slávnou spomienkou na časy, keď sa tu vlnilo dávne more.

Z tohto prírodného bohatstva ťažili Šarišania odpradávná, od čias slávnej Veľkomoravskej ríše. Soľnú slávu tohto hornatého kraja pripomína i história hradu Solivar, písomne doloženého roku 1261. Zo starších prameňov však vieme, že ešte pred Solivarom tu stáli dva hrady, ktoré zanikli v trinástom storočí.

Prečo bolo toľko hradov na takom malom priestore?

Kvôli soli!

Hrady postavili na ochranu soľných nálezísk, soľných skladov a ciest, po ktorých soľ prevážali tisíce furmanských vozov.

Po stáročia soľní baníci fárili každý deň. Ostrými čakanmi, dlátami a kladivami rúbali kusiská soli, no 20. februára 1752 fárili posledný raz. Čo sa stalo? Minuli sa soľné zásoby, či sa soli zmocnil nepriateľ? Ani jedno ani druhé. Podzemné vody si

▼ Solivar pri Prešove

tíško prehlodali cez soľ cestu do bane a za jedinú noc ju zatopili.

Bola to, pravdaže, katastrofa. Veľkým šťastím bolo, že v noci baníci neťažili. Dobří permoníci ich ochránili. Hlboká šachta Leopold sa stala slaným podzemným jazerom. Soľné mlyny stíchli, nemali čo mlieť. Prestali soľné furmanky.

Ale baníci, súci chlapi, si poradili. Z volských koží ušili velikánsky mech, z dubových dielov zhlobili obrovské kade, vystavali gápel – jednoduchý čerpací stroj. Zapriahli do neho štyri páry koní a sedemstolitrový mech sa ponáral a vynáral. Soľanku vylieval do drevených žlabov, ktoré ju privádzali do kadí. Potom ju nalievali na velikánske panvice, pod panvice riadne zakúrili – ostatné už viete. Voda sa odparila, na panviciach sa beľala soľ.

Soľanka sa v Solivare ťaží dodnes. Soľ z neho je na každom stole v našej vlasti. A soľného bohatstva akoby neubúdalo. Ba geologický prieskum objavil ďalšie až stometrové hrubé vrstvy soli v Zbudzi i na ďalších miestach od Prešova po Vranov a Michalovce.

Pradávné more sa pripomína i slanými prameňmi, ktoré vyvierajú v obciach Soľ, Slivník, Veľaty i Kuzmice.

Šariš leží v Košickej kotline. Najstaršie doklady o osídlení sú z doby kamennej. Neskôr sa tu usadili Kelti. Od konca 4. storočia prichádzali sem naši slovanskí predkovia. Veľkomoravské sídliská poznáme z Prešova, Geraltova, Chmeľova, Vlače, Veľkého Šariša, Hrádku, Fintíc, Solivaru, Kapušian a ďalších miest.

Tatársky vpád v 13. storočí rušivo zasiahol do osídľovania kraja, valašská kolonizácia ho zas urýchlila. Koncom 16. storočia bola sídelná sieť Šariša dotvorená. Tvorilo ju

363 dedín a osád

5 mestečiek

3 soľné kráľovské mestá – Prešov, Bardejov, Sabinov.

Pohľad do historického Bardejova

Opál – náš národný drahokam

Šariš má slávne bardejovské kúpele, skvostné gotické a renesančné pamiatky, svoj hrad, 45 drevených kostolíkov a svoj jedinečný opál. Jeho nálezisko je v Dubníku v Slanských vrchoch. Stadiaľ pochádza aj svetoznámy opál iskriaci všetkými farbami, ktorý znalci ohodnotili na 600 tisíc zlatých. Prekrásnym klenotom Šariša sa pyšní pyšná Viedeň. Možno ho vidieť v Prírodovedeckom múzeu.

SÚŤAŽNÁ OTÁZKA:

Ako sa volá svetoznámy opál z Dubníka?

O vyslúženom vojakovi

S lúžil raz jeden vojak v cisárovom vojsku. Keď sa mu minul čas, cisár mu vyplatil tri groše a prepustil ho zo svojej služby.

Ide si vojak, kam ho oči vedú, a pritom uvažuje, čo urobí s tými tromi grošmi. Napokon sa rozhodol tak, že za jeden si kúpi bochník chleba, za druhý dohán do fajky a za tretí prenocuje v dajakom hostinci. Vtom stretne žobráka a ten hneď nahaňuje ruku, pýta si almužnu.

„Keď mu dám jeden groš, ešte mi ostane na chlieb aj na dohán,“ uvažuje vojak. „A spať môžem aj hocikde v stodole.“

A vtisol žobrákovi do dlane medený peniažtek.

Zanedlho stretol druhého žobráka a ten ako prvý, prosí o milodar.

„Keď mu dám jeden groš, ešte mi jeden ostane,“ vraví si vojak a dal medenáček aj tomuto žobrákovi.

Lenže nestihol prejsť tolko, čo by kameňom dohodil, a stretol tretieho žobráka. A aj ten ako tí dvaja pred ním modlíká o almužnu.

„Mal som tri groše,“ vraví vojak, „s dvoma som sa už rozišiel, a keď sa rozídem aj s tretím, budem taký istý žobrák, ako si ty.“

Ale žobrák len stojí a tak naňho ľútostivo hľadí, že o chvíľu aj on stíska groš v dlani. Vzápätí vraví:

„A vieš ty, kto som ja?“

„Ktože by si bol,“ hovorí vojak, „nuž žobrák.“

„Ba veru nie,“ pokrútil žobrák hlavou. „Ja som svätý Peter. Za žobráka som sa len preobliekol, aby som sa dozvedel, čo si za človeka. A keďže už viem, že máš srdce a nie kus kameňa, žiadaj si, čo chceš.“

Vojak ani veľa nerozmýšľal a vraví:

„Chcel by som takú fajku, čo by v nej nikdy nechýbal dohán.“

„Kukni do vrecka,“ vraví svätý Peter, „už ju tam máš.“

Vojak siahol do vrecka a naozaj, je v ňom dymiaca fajočka.

„Želaj si ďalej,“ povedal svätý Peter.

„Ešte by som chcel karty,“ vraví vojak, „ale také, čo by som s nimi nikdy neprehral.“

„Dobre,“ prikývol svätý Peter. „A čo ešte?“

Vojak uvažoval, čelo vraštil, no už neprišiel na nič, čo by mu urobilo radosť. Nakoniec predsa len vraví:

„A mohol by som mať také vrece, do ktorého, keď poviem „Such do vreca!“, všetko by poskákalo?“

„Mohol,“ vraví svätý Peter, „ale mi slúb, že to nikdy nebude na tvoj, ale cudzí úžitok.“

„Sľubujem,“ odvetil vojak.

„Tak ho máš na pleci,“ povedal svätý Peter. „Ale nezabudni, čo si slúbil.“

Vojak zaďakoval za dary, vstrčil si dymiacu fajočku do úst a pobral sa veselo ďalej.

Ilustroval

MARIÁN ČAPKA

K večeru natrafil na jeden hostinec. Aj chcel vojsť dnu, no vidí, že za každým oblokom je taká tma, akoby tam nikdy nebolo bývalo živej duše.

„Cez deň je, ako má byť,“ vtom sa mu prijaví jeden chlap, „no v noci je tam nie s kostolným poriadkom. Nuž len čo sa zotmí, už z domu utečieme.“ A dodal: „A ja viem, čo vravím, lebo som v tom dome hostinský.“

„Dobre lebo nebárs,“ vraví na to vojak, „pôjdem ta na noc, veď i tak nemám, kde by som sa uložil.“

„Škoda ťa bude,“ odhovára ho hostinský. „Už len z toho hrmotu, čo sa tam o polnoci strhne, môžeš prísť o rozum.“

Ale darmo vojaka odhováral, márne mu krik a rev, čo v noci z hostinca zaznieva, spomínal. Ba čím viac to robil, tým viac ho v jeho úmysle utvrdzoval.

„Poručenopánubohu,“ povedal napokon hostinský, „id' si!“

A do ruky mu vstrčil fľašu ohnivého vína.

Vošiel vojak do hostinca, sadol si za stôl, sviecu zažal a začal si upíjať z vína. Pred polnocou, keď mu už hlava klinkala o stôl, len sa začne všetko triasť a hrmotať. A keď hodiny odbili dvanásť, zatriasol sa celý dom tak, akoby sa bol mal zo základov vyvrátiť.

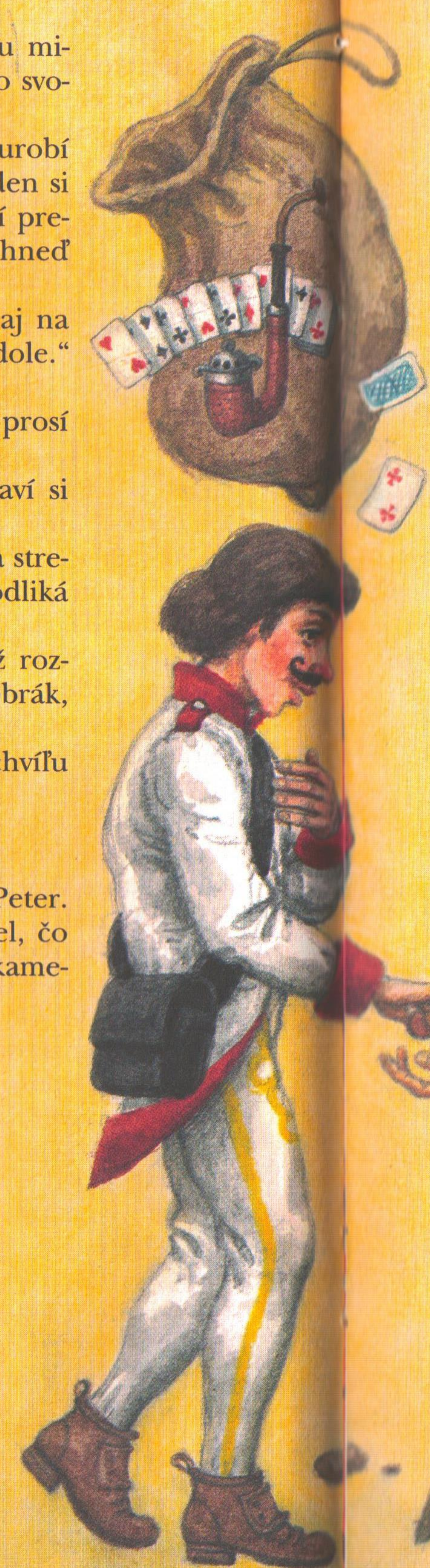
Vojakovi najprv stuhla krv v žilách, ale keď si opäť upil z krčmárovho vína, zažal zhasnutú sviecu a zobral sa okolo seba.

A tu všade okolo neho samý čert. „Ber sa s nami!“ zvriskol ten najväčší a pazúrmí rovno vojakovi do očí.

Vojak si opäť chlípil vína a vraví mu: „Len pomaly, bratku. Najprv mi povedz, či vieš hrať v karty.“

„Viem,“ prikývol čert a v očiskách mu len tak zblýskalo žiadostivosťou.

„Tak sem peniaze!“ poklepal vojak dlaňou

po stole a dodal: „Keď vyhrám ja, budú moje. Keď ty, som tvoj.“

Čert vysypal na stôl hrbu medenáčikov. Vojak rozdal karty a nebol by povedal švec, už boli groše jeho.

„Ešte raz!“ zrukol čert a tentoraz hodil na stôl za hrst' strieborniakov.

O chvíľu aj tie skončili vo vojakovom hlbokom vrečku.

„A teraz do tretice!“ rozzúrili sa čert a zaspal stôl zlatými dukátmi.

Lenže ako bolo po dva razy, stalo sa aj po tretí.

„Ha-ha!“ zarehotal sa čert. „Darmo si ma obohral, aj tak skončíš v pekle.“ A skríkol na čertov: „Berte ho!“

No vtedy už vojak držal v rukách vrece, čo bol dostal od svätého Petra, a vraví:

„Šuch do vreca!“

A čerti ako zelené kobyľky poskákali doň.

Ráno hostinský nakukáva do obloka, do jedného, do druhého, a keď videl vojaka, ako si spokojne bafká z fajočky, iba si pretiera oči.

„Namojpravdu, žije.“

A celý natešený vošiel dovnútra a len vojaka hostiť a hostiť.

„Netreba mi nič,“ vraví vojak, „iba ak by si mal cepy, tým by som sa potešil.“

Začudoval sa hostinský čudnému želaniu, no šiel do stodoly a doniesol, čo vojak chcel. Ej, či len potom nastal vresk, keď vojak začal cepmi tlčiť po vreco. Ľudia, čo sa zbehli na diváky, museli si uši prikryvať, aby im nepraskli. A keď rozviazal vrece, prikryvali si zas oči, aby nevideli tú hrôzu, čo z neho vyskakovala a pratala sa dvermi-oblokmí.

Len potom sa dal vojak pohostiť. A keď si užil ako veľkomožný pán, rozdal z peňazí, čo od čerta vyhral, chudobnému svetu a pobral sa ďalej.

Ako tak šiel, prišiel do jednej dediny, kde stretol dievča ako kvet. A že sa mu páčila, už ani nešiel ďalej. A veru dobre urobil, lebo z peknej dievčiny stala sa mu taká žena, že každý nový deň bol lepší ako včerajší. Ani

veru nevedel, ako sa mu míňali, iba keď jedného dňa dostal chuť na jablko. Zašiel do sadu, že si jedno zroní, no len čo zodvihol zo zeme skalú, ozvalo sa z jablone.

„Nehádz, mohol by si ma trafiť!“

Kukne hore a tam medzi konármi sedí akási biela žienka.

„Ktože si?“ pýta sa jej.

„Smrť,“ odvetila žena, „a prišla som si po teba.“

Vojak zbledol, no spamätal sa a vraví:

„Nuž čo, nech sa ti páči dolu.“

Keď Smrť zišla z jablone, vraví jej:

„Vieš, kmotrička, nikdy som nepomyslel, že príde aj tento deň. Nemám testament, od ženy som sa neodobral. Poď so mnou do domu, nech urobím, ako sa na poriadneho človeka patrí.“

Smrť prikývla.

„Hej, žena,“ volá vojak ešte od dvier, „máme hosťa, prines to najlepšie víno, čo máme v pivnici.“

Keď žena doniesla víno, pripil si so Smrťou na zdravie a začal písať testament. Medzitým kedy-tedy pozrel na bielu žienku a keď videl, ako jej víno chutí, dolieval jej do poloprázdného pohára. Onedlho sa žienke ligocú oči, červenejú líca a vtedy vojak povie:

„Kmotrička, a karty by sme si nezahrali?“

„Prečo nie,“ vraví Smrť, „lenže o čo budeme hrať?“

„Ak vyhrám, necháš ma tu ešte päť rokov.“

„Aj desať,“ uškrnula sa Smrť, lebo vedela, že niet človeka, čo by ju mohol obohrať.

Lenže karty svätého Petra nesklamali vojaka ani tentoraz.

„Dobre,“ uznala Smrť svoju prehru.

„Nechám ťa tu desať rokov, ale potom už ani minútku.“

A pobrala sa preč.

Desať rokov ubehlo ako voda. Jedného dňa, keď si už vojak myslel, že Smrť naňho zabudla, bola uňho znova.

Tentoraz už vojak vedel, že je zle, že Smrť už na karty nenahovorí.

„Máš vrece,“ šepala mu vtom žena.

„Veď hej,“ odšepol vojak, „ale veď vieš, čo som slúbil svätému Petrovi.“

„Pomôžeš nielen sebe,“ šepkala mu ďalej žena, „ale aj druhým.“

Nevidela sa vojakovi ženina rada, ale keďže sa mu zo sveta naozaj ešte nechcelo, vzal vrece a vraví:

„Šuch do vreca!“

A Smrť bola v ňom.

„Táák!“ mädlil si vojak ruky, keď zaväzoval vrece. „Nikdy viac neumriem.“

Potom ho hodil do vyschnutej studne, a aby mal istotu, že sa z nej Smrť nikdy nevyhrabe, nahádzal naň ešte i dreva a skália.

„A teraz mi urob dobrý obed,“ povedal vojak žene, keď vošiel do izby.

Žena schytila kohúta, no len čo mu odsekla hlavu, už aj hlava bola naspäť. A tak sa stalo aj so sliepkou, aj s kuraťom.

Vojak sa zasmial a prikázal žene navariť dačo z múky. A veru mu tak chutilo ako vari nikdy. No ako šli týždne, mesiace a roky,

✓ LUBOMÍR FELDEK
Čo maľovala Ol'ga

nemohol už na múčne jedlo ani pozrieť. A keď už aj ustal, že ani chodiť nevládal, zhlobil si truhlu a vraví žene:

„Zbohom, žena, už mi je čas.“

Potom vyhrabal zo studne vrece so Smrťou, ľahol si do truhly, vrece rozviazal a umrel. Keď sa ocitol na druhom svete, pobral sa rovno do neba.

Slušne, ako sa patrí, zaklopal na nebeskú bránu. Keď mu nik neotváral, zaklopal hlasnejšie, a keď aj potom zostávala brána zatvorená, začal na ňu z celej sily búchať.

„Zbytočne trepeš,“ ozval sa vtom z brány svätý Peter. „Do neba ťa nepustím.“

„A to už prečo?“ zadivil sa vyslúžený vojak.

„A či si zabudol, ako si mal zaobchádzať s mojimi darmi?“

„Nezabudol,“ pokorne vraví vojak, „len sa mi ešte umrieť nechcelo.“

„Ale iným bol čas,“ povedal svätý Peter, „a tí nemohli.“

A zabuchol mu nebeskú bránu pred nosom.

„Keď som nepochodil tu,“ povedal si namosúrene vojak, „pochodím inde.“

A vybral sa rovno do pekla.

„Zamykajte všetky vráta!“ rozľahlo sa peklom, keď čerti zbadali, kto to k nim kráča. „Ide ten, čo nás cepmi mlátil.“

Neostalo chudákovi vojakovi nič iné, len sa vrátiť naspäť k nebeskej bráne. Lenže aj tentoraz márne na ňu búchal. Opäť teda zamieril k peklu, no i tam ako predtým. A tak sa neborák túlal od jedných vrát k druhým a ktohovie dokedy by tak bol chodil, keby raz nebol stretol jedného statočného handrára. Ten sa nad ním zľutoval a vo vreci, v ktorom na zemi nosil handry a kožky, ho potajme preniesol do nebeskej slávy.

Keď ešte Ol'ga nebola mojou ženou, veľmi túžila po takom kvete, ktorý by mal každý lupienok inej farby. Vyhlásila, že sa vydá iba za toho, kto jej taký kvet priniesie. Pravdaže, nik jej taký kvet nepriniesol, a ona sa nemala za koho vydať.

Dopočul som sa o nej a o jej zvláštnom želaní i ja. Zašiel som za ňou a povedal som:

„Moja milá, kvet, ktorý by mal každý lupienok inej farby, nikde na svete nerastie. Ale ak už nasilu chceš taký kvet, prijmi ma za svojho záhradníka a ja sa pokúsim taký kvet vypestovať.“

Prijala ma a ja som v kúte jej záhrady vypestoval biely kvet.

„Ach,“ zvolala Ol'ga, keď sa prišla na moju prácu pozrieť. „Nepodarilo sa! Tvoj kvet nemá každý lupienok inej farby! Tvoj kvet je iba biely! Nemôžem sa za teba vydať.“

„Škoda,“ povedal som. „Tak idem domov. Ale prijmi odo mňa do daru tieto vodové farbičky, aby ti ostala na mňa aspoň nejaká pamiatka.“

Ol'ga farbičky prijala a ja som šiel domov. Vyspal som sa doma iba jednu noc a už tu bol Ol'gin posol: vraj sa mám hneď a zaraz vrátiť, pretože sa stal zázrak. Cez noc môj biely kvet ofarebnel! A každý jeho lupienok je inej farby! Ol'ga sa za mňa vydá!

Bola svadba. A keď bolo po svadbe, hostia sa rozišli a ja som ostal so svojou ženou Ol'gou sám.

„Moja milá,“ usmial som sa pod fúzy. „Od čoho máš také pofarbené prsty?“

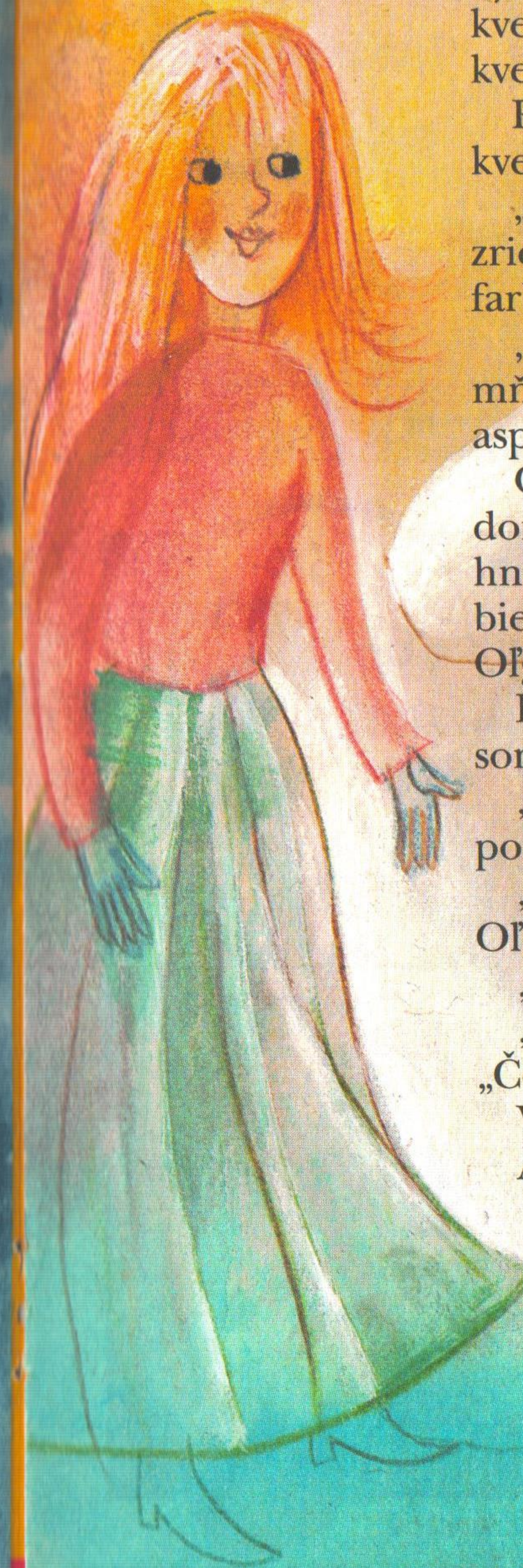
„Maľovala som tými farbičkami, čo si mi dal,“ povedala Ol'ga.

„A čo si maľovala?“ pýtal som sa.

„Čo som maľovala, to som maľovala,“ usmiala sa Ol'ga. „Čo sa pýtaš, keď nevieš?“

V noci pršalo a ráno bol môj kvet zase biely.

Ale Ol'ga ostala už mojou ženou.

Ilustroval JÁN LENGYEL

POVEŠŤ

BRATOCH
Z PUKANCA

Pri nájazdoch na bohatú Banskú Štiavnicu Turci neraz vyplienili starobylé mestečko Pukanec. Raz sa však Pukančania zmohli na odpor a Turci museli utekať kadeľahšie. Nohy na plecía vzal dokonca sám aga Ibrahim, ich veliteľ.

V boji sa Pukančania zmocnili agovho koňa.

Turecký veliteľ dni a noci žiaľil za koňom.

Jedného dňa Turci zajali troch bratov z Pukanca.

Turecký veliteľ sa rozhodol dostať svojho koňa späť.

Najstarší z bratov sa podvolil priviesť agovi jeho koňa.

V poslednej chvíli sa v tureckom tábore zjavil najstarší z bratov.

Povešť hovorí, že aga odviekol bratov do ďalekej tureckej zeme. Po mnohých rokoch však Pukančania zajali tureckého veliteľa a na slobodu ho pustili až potom, keď Turci priviedli do Pukanca troch statočných bratov.

Keď si sedliak v októbri oblieka teplú kabanicu, neuvidí na jar húsenicu.

Dve otázky pre pavúka križiaka

☺ *Keď chytáš do pavučiny, ako to, že sa do nej sám nechytíš?*

Pretože sedím v strede pavučiny, kde nedávam lepkavé kvapôčky.

☺ *Vy pavúky veľmi slabo vidíte. Vraj sa stáva, že keď pavúk príde na vohľady k pavúčici, tá ho pokojne zje, lebo si ho zmylí s muchou. Robíš niečo pre to, aby sa ti to nestalo?*

Na vlákna pavučiny brnkám rozvážne ako ženích a nie ako lapená mucha. Niekedy, keď je pavúčica nahluchlá, radšej utečiem. Veď pekných pavúčic je naokolo dost.

Viete, že...

▲ *...keď krokodíly lovia, stiahnu obeť pod hladinu? Aby boli ťažšie a udržali sa dlhšie pod hladinou, prehltajú kamene.*

...hadovka smradľavá je huba? Odporne zapácha, aby prilákala muchy, ktoré si ju mýlia so starým mäsom. Na nohy sa im potom nalepia maličké semienka húb – spóry. Takto sa hadovka smradľavá šíri na veľké vzdialenosti.

Vybrali sme z Encyklopédie otázok a odpovedí, ktorá vyšla vo vydavateľstve Mladé letá.

Škola v prírode

▲ Keď sa tuleň narodí v snehovej jaskynke, je s mamou, mraučí, pije mlieko a spí. Do vody môže ísť až o pár týždňov, keď stučnie a kožuštek má dostatočne premastený. Nečudo, že sa potom na vode udrží ako lopta. Vtedy preňho začína skutočný život. Musí sa naučiť loviť ryby. Lenže skúste nájsť pod hladinou rybu a prehltnúť ju tak, aby ste sa pritom nenapili vody! Veď tuleň, aj keď je vo vode doma, nie je ryba. Ešteže mu to mama uľahčí. Naučí ho to hrou. Tuleň si uloví rybkú, vyhodí nad hladinu a chytí. Spočiatku mu síce často škvrka v bruchu od hladu, ale učený z neba nikto nespadol...

GINGKO – strom, ktorý sa „rozprával“ s dinosaurami

▲ No, trošku som to prehnela. Pravdaže, presne ten istý strom nerástol v našej záhrade pred 160 miliónmi rokov. Dinosaury si pochutnávali na listoch jeho prapra... pradeda, ktorý vyzeral navlas ako on. Hoci má tento vzácny strom na konároch vyrastené zelené listy v tvare vejárika, nie je to listnáč, ale ihličnatý strom, príbuzný borovici. A to aj napriek tomu, že vejáriky na jeseň opadajú. Ginkgo je spomienkou na staré časy. Zelené vejáriky sú vlastne rozšírené ihličky. Je to strom ako stvorený do dnešných čias. Je otužilý. Priemyselné znečistenie ovzdušia mu nerobí problémy a dokonca netrpí ani na hubovité choroby, ktoré dnes trápia veľa stromov. Má dobrý „korienok“. Niektorý sa dožije až dvetisíc rokov.

Lelek – vták v maskáčoch

▲ Nie je to vzácny vták, a predsa ho málokto pozná. V podvečer a v noci lieta nad rúbaniskami a chytá do zobáka s „fúzikmi“ motýle a hmyz. Cez deň môže pokojne spať. Vo svojom perí je taký zamaskovaný, že ho nezbadáte, ani keď pri ňom stojíte. Sedí na strome, tvári sa, že je konár a aj sa mu to darí. Má hrdzavosivé perie s vlnkami. S hniezdom si nerobí starosti. Nájde na zemi plytkú jamku, znesie do nej dve vajíčka a pri sedení sa na ňom strieda so samičkou. Vidieť lelkú lelkovať – nahovárať si samičku – to už je šťastie. Samčeky plieskajú krídlami, rozťahujú chvost, vznášajú sa a spievajú svoju pieseň lásky – krrrrrrrr.

Čo bude dnes na obed?

Niektoré deti v Indonézii budú mať možno pečené vážky s ryžou. Pravda, ak si vážky nachytajú pri vode do sieťok na motýle.

BEZ VODY NIET ŽIVOTA?

▲ Aj tento rok nás potešili všetky súťažné príspevky. Ktoré sa nám však páčili najviac?

Práca tretiakov zo ZŠ na Gorazdovej ulici v Bánovciach nad Bebravou, nápady druhákov a tretiakov zo ZŠ na Cintorínskej ulici v Topoľčiankach a práca žiakov 4. D triedy zo ZŠ Lechkého v Košiciach. Deťom i pani učiteľkám srdečne blahoželáme a posielame im sľúbené knihy.

„...Rozhodli sme sa, že každý žiak druhého a tretieho ročníka ZŠ na Cintorínskej ulici v Topoľčiankach zasadí jeden stromček, o ktorý sa bude starať. V ústrety nám vyšli Štátne lesy Topoľčianky, ktoré nám poskytli sto kusov malých sadeničiek stromčekov. Nadšenie detí sa nedá opísať. Každý má svoj strom a s láskou sa oň starať.“

Vlnka

Vyskakuje vlnka, od radosti žblnká. Veselý je celý prameň, hladká vlnkou každý kameň. Priezračná je vodička, v tej vodičke rybička.

Maroško Čaladík

Malovaná písanka

sochári, domički, dvádo, smiečky, ravnadla

Neďaleko Markičkinho
 žil ujo. Len čo vyšlo
 do rúk a začal sekať do
 Keď na dvore stála socha.
 sa nepáčila. "Urob
 sochárovi. "To neviem," odvetil
 Keď sa na druhý deň
 do sochárovho dvora, stál tam
 "Jéj, ten je krásny!" zvolala. "Môžeš
 si ho vziať," povedal ujo.
 odniesla do svojej a postavila
 ho medzi. "Prečo ten stále sto-
 jíš?" prihovorila sa mu ravnadla. "Ne-
 viem lietať," odvetil. "Som z hli-

DOMAČUJ!

ny. "Koho pohladkala a odle-
 la. Vtedy uvidel kráčať popri
 záhrade so siedmimi.
 "Vezmite ma so sebou," zvolal. "Je nás
 dosť," odvetil najstarší. "Len ho vez-
 mime," povedala. "Pustiš ma?" spý-
 tal sa Markičky. chcela naj-
 prv povedať nie, no keď uvidela tv-
 paslíkove smutné, prikývla. Ľudia,
 čo ten deň uvideli s ôsmimi
 len neveriacky krútili hlavami. Ale
 nemýlili sa. Bolo ich naozaj osem.

NAPÍŠAL: M. HUDEC NAMAĽOVALA: D. ONDREIČKOVÁ

Markička, záhradka, smiečky, ravnadla

TOMÁŠ JANOVIC

ROZPRÁVKA o ježibabách

Ilustroval MARIÁN VANEK

Dávno, pradávnou, keď som ešte nebol takýto veľký, teda dávno, pradávnou, keď som ešte nepoznal ozajstné ježibaby, veril som, že ježibaby lietajú na metlách. Pravdaže, bola to hlúposť. Ježibaby predsa nemôžu lietať na metlách. Ježibaby od nepamäti sedia na školskej povale. Vysedávajú medzi pavučinami, vypchatými sovami a trpezlivo čakajú, až sa zotmie. Potom potichu zídu do zborovne a hľadajú rozvrh hodín. Chcú vedieť, v ktorej triede bude hodina slovenčiny. Žiaci to, prirodzene, vedia. Všetci žiaci to vedia, a preto keď vojde pán učiteľ a začne diktovať: „Vily vili vence!“ žiaci žmurknú na seba a píšú: „Vyli vyly vence!“ Žiaci žmurknú na seba a každé mäkké „i“, ktoré sa nedostalo do diktátu, každé tvrdé „y“, ktoré sa nedostalo do diktátu, urazene vyletí z triedy. Ani sa len neobzrie a šťastné ježibaby zakričia na žiakov: „Hurá, máme na čom lietať!“

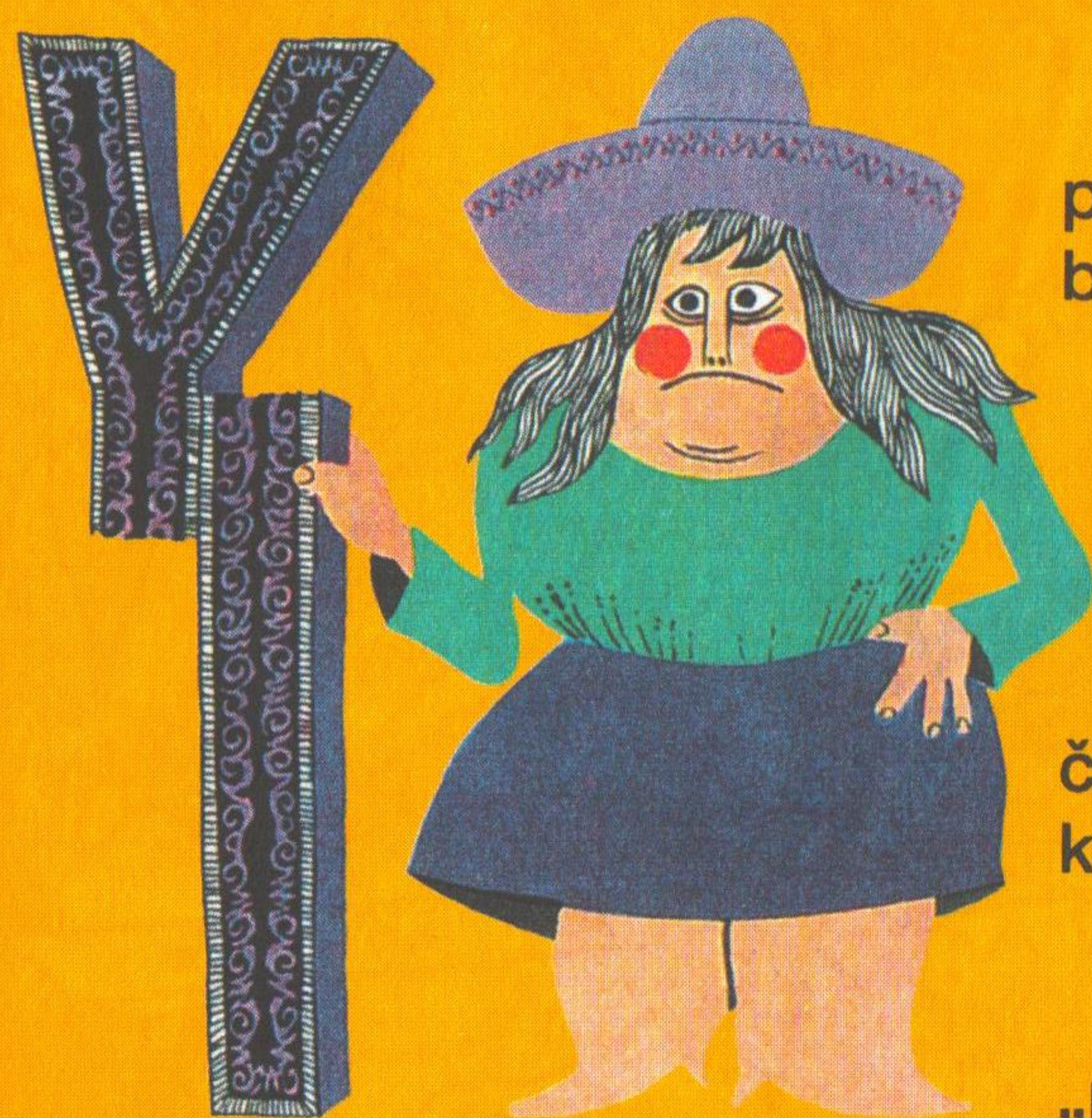
A šťastní žiaci kričia na ježibaby:

„Hurá, máte na čom lietať!“

Pri bráne stojí školník a striehne na poriadok. Dáva pozor, aby si štíhle ježibaby sadli na mäkké „i“ a tučné ježibaby na tvrdé „y“. Darmo, poriadok je poriadok. Vlni sa totiž stalo dačo hrozné. Na jedno mäkké „i“ si sadla tučná ježibaba. Nedočkavo vzlietla k Dunaju a zrazu na oblohe čosi zapraskalo. Čosi zaprašťalo, ako keď stúpate na suchý konár.

„Aha, hviezda padá!“ zakričali žiaci.

„Kdeže hviezda!“ povedal školník, „padá tučná ježibaba!“

Ale odvtedy je vzorný poriadok. Ježibaby miznú pekne v diaľke. Letia navštíviť najsmutnejšie ježibaby na svete, turecké ježibaby. V Turecku totiž vôbec nemajú tvrdé „Y“. Tam ani ten najlepší žiak nedokáže spraviť hrubku. Ježibaby to dobre vedia, preto celé smutné sedia na školskej povale. Sedia medzi vypchatými sovami a čakajú, kedy priletia naše ježibaby. Sedia medzi pavučinami a čakajú, kedy ich posadia aspoň na tú bodku, aspoň na tú drobnú bodku nad tým mäkkým „i“, aby aj ony konečne vzlietli, aby sa zvysoka pozreli na zem a na nebo celkom zblízka.

Ale teraz, keď sedím pri okne a píšem túto rozprávku, je leto, vonku špliecha Dunaj a žiaci sú doma, lebo majú prázdniny. V škole nevisí rozvrh hodín a ježibaby nemajú na čom lietať, preto sedím za stolom a usilovne píšem:

„Výli vyli vence, milé ježibaby, výli vyli vence!“

Potom otvorím okno a čakám. Najprv nič, najprv sa nepohne ani lístok, ale zrazu vidím, ako šťastné ježibaby žmurkajú na mňa a kričia:

„Hurá, máme na čom lietať!“

A ja šťastne zažmurkám a volám:

„Hurá, máte na čom lietať!“

Vonku špliecha Dunaj a ja sedím pri okne a píšem každé popoludnie rozprávku o ježibabách:

VÝPRAVA ARGONAUTOV

PODEA STAROVEKÝCH GRÉCKYCH BÁJÍ PREROZPRÁVALA BEÁTA PANÁKOVÁ

(2. ČASŤ)

Ostrov Lemnos a kráľ Kyzikos

Hrdinský Iason sa podujal na ťažkú úlohu. Dal postaviť skvelú loď Argo a rozoslal poslov po celom Grécku. Onedlho sa v Iolku zišli najpoprednejší hrdinovia, aby sa s Iasonom vydali na slávnú výpravu za zázračným zlatým rúnom. Medzi prvými bol božský básnik Orfeus a slávny bojovník Herakles. A nakoniec prišiel aj Péliov syn Akastos, ktorému otec do poslednej chvíle bránil v ceste. Tesálsky ľud radostne pozdravoval sprievod päťdesiatich hrdinov, čo smeroval k prístavu.

Všetci obdivovali štíhlu loď Argo, ktorá tam čakala so zdvihnutými plachtami. Iason vystúpil dopredu a prehovoril silným hlasom:

„Všetko je pripravené a plavbu nebudeme odkladať. Najskôr však obetujeme bohom, aby nám na našej ceste dopriali zdar a priaznivý vietor.“

Nato priviedli pár bielych býkov a vzdali obeť bohu Apolónovi.

„Čujte, čo zjavuje boh Apolón,“ prehovoril veštec Idmon. „Je súdené, že plavci z lode Argo prinesú naspäť do Iolku vzácne zlaté rúno, avšak na cestách ich čakajú nesmierne strasti.“

Hrdinovia zajasali. Nezľakli sa prekážok ani útrap a tešili sa z nádeje. Vystúpili na loď a zaujali svoje miesta pri vesách tak, ako ich určil žreb. Len silák Herakles musel sedieť uprostred, lebo kamkoľvek prešiel, loď sa nakláňala na tú stranu. Štíhla Argo vyrazila s vetrom opreteký vpred.

Na širom mori argonauti rozvinuli plachty a zachytili priaznivý vietor. Keď ustal, opre-

li sa do vesiel sami. Cesta im rýchlo ubiehala. Na lodi sa neprestajne rozliehala veselá vrava a spev. Jedného dňa zbadali na obzore lesnatý ostrov.

„Voda a jedlo sa nám mína. Pristaneme na tom ostrove a doplníme zásoby,“ dohodli sa argonauti a hneď zamierili k zeleným brehom. Keď vystúpili na súš, užasli. V ústrety im šiel šík žien v mužskej zbroji. Divo mávali zbraňami, akoby boli chceli odraziť hroziaci útok. Avšak výrečný Echión im vraví:

„Neprichádzame na váš ostrov so zlými úmyslami. Zastavili sme sa tu, len aby sme si odpočinuli a doplnili zásoby.“

Ostrovanky sa poradili a zakrátko prehovorila najvznešenejšia z nich, kráľovná Hysipyła:

„Ak prichádzate v mieri, buďte vítaní na ostrove Lemnos.“

Argonauti prešli širokými mestskými bránami. Zvedavo sa rozhliadali po hradbách, uliciach a domoch, ale všade videli len samé ženy.

„Ako je možné, že sme tu dosiaľ nestretli ani jedného muža?“ spýtal sa Iason kráľovnej uprostred bohatej hostiny.

Kráľovná Hysipyła zrumenela a rýchlo riekla:

„Zostali sme tu sami a je to tak lepšie. Naši muži s nami mrzko zaobchádzali, a preto sme ich jedného dňa vyhnali z ostrova.“

Nato dala naliať hostom plné čaše sladkého vína a ešte sladšie sa usmiala:

„Načo by ste sa ponáhľali na nebezpečné more, keď môžete zostať na úrodnom ostrove a žiť tu s nami v blahobyte a šťastí.“

Hrdinovia, omámení vínom a zaliečaním, už-úž by sa boli dali lákavou ponukou zväbiť. Lenže Herakles, ktorý sa nenechal hostiť, ale strážil v prístave loď Argo, vošiel do mesta a nahnevane búšil ťažkým kyjakom na dvere.

„Vari ste zabudli na našu výpravu za zlatým rúnom?!“ zvolával druhov späť na loď.

Ešte tej istej noci vyplávala štíhla Argo opäť na more.

Apolón poslal argonautom priaznivý vietor a jeho syn, veštec Idmon, čo videl všetky minulé a budúce deje, takto hovoril Iasonovi:

„Neľutuj lemnijský kráľovský trón ani ponúkanú ruku kráľovnej. Nehovorila ti pravdu, lebo v skutočnosti lemnijské ženy povstali so zbraňami proti mužom a všetkých usmrtili.“

Ilustruje

VLADIMÍR MACHAJ

Keď si to Iason vypočul, poďakoval sa Apolónovi, ale aj statočnému Heraklovi, že mu nedovolili zabudnúť na jeho poslanie a zmařit slávnú výpravu za zlatým rúnom.

Argonauti plávali naprieč Egejským morom. Minuli ostrovy Imbros a Samotraké a popri tráckych brehoch preplávali vírnatou úžinou Hellespontu do Marmarského mora. Tam bez úhony pristáli pri brehoch krajiny dolionskej. Zakotvili v hlbokoj zátoky a po dlhom čase vystúpili znova na súš.

„Vítame vás, vznešení cudzinci, v našej zemi v mene kráľa Kyzika a pozývame vás do paláca,“ vítajú argonautov kráľovi muži.

Kyzikovo mesto sa ozývalo radostnou vravou a spevmi, lebo kráľ práve slávil svadbu s krásnou Kleitou.

Argonauti zložili novomanželom poklony a dary, zlatú čašu a dvanásť zdobených bronzových nádob. Kráľ Kyzikos usadil hostí na čestné miesta. Vtom zďiaľky zaznel hrozný hrnot, až sa od neho roztriasla zem.

V zlej predtuche vstali od svadobného stola a bežali k moru. Tam v hlbokoj zátokel kotvila Argo a strážil ju Herakles s malou družinou najmladších plavcov. Všade naokolo na vysokých skalnatých brehoch stáli šesťruki obri a hádzali dolu veľké balvany. Strážcovia sa hrdinsky bránili. Herakles strieľal zo zázračného luku smrtonosné šípy a mnoho obrov zahubil. Neprestal, ani keď mu prišli na pomoc druhovia, a spoločne pobili všetky obludy.

Len teraz zavládla v kráľovstve naozajstná radosť. Všetci sa tešili, že sa zbavili obávaných obrov, ktorí celé veky pustošili krajinu. Uprostred toho veselí sa argonauti rozlúčili a vydali sa na ďalšiu plavbu. V najbližšiu noc však vietor zmenil smer a nikto si nevšimol, že zahnal loď späť k dolionským brehom. Z tmy sa vyrútili ozbrojení vojaci a argonauti sa tiež so zbraňami v rukách zúrivo bránili. Strhol sa prudký boj a trval celú noc. Diolióni si mysleli, že bojujú proti pirátom. Argonauti zas verili, že pristáli v nejakej nepriateľskej krajine, kde cudzincov vítajú zbraňami. Nuž neľútostne ťali mečmi, bodali kopijami a rozsievali smrť. Až keď sa rozvidnelo, domnelí nepriatelia sa spoznali. Argonauti sa zdesili, keď videli, koľko doliónskych mužov padlo ich rukou. Iason zaplakal, keď medzi nimi zbadal aj kráľa Kyzika.

Celá krajina sa utápala v žiali a argonauti sa priam zadúšali bolesťou. Na bojovom poli navšili kamennú mohylu na pamiatku mŕtvych a tri dni a tri noci pri nej spievali smútočné piesne. K ich trúchleniu sa pripo-

jila príroda. Obloha potemnela a surový vietor prihnal búrku, čo premenila more na otvorený hrob. Nijaká loď nemohla vyplávať z prístavu. Argonauti museli bezmocne čakať na brehu. Až na deviaty deň zbadali modrokrídleho rybárika, ako si sadol na lodný stožiar, krátko zaspieval kvilivým hlasom, potom znova vzlietol a dvanásťkrát zakrúžil vo výške. Veštec Mopsos, ktorý rozumel reči vtákov, vyložil toto znamenie:

„Musíme uzmiert' veľkú matku bohov Reiu. To ona prisúdila smrť Kyzikovi zato, že pred rokmi zabil jej posvätného leva z hory Dyndimón. Teraz nám bráni v plavbe, lebo sme pobili šesťrukých obrov, čo vzišli zo samého vnútra zeme.“

Argonauti vystúpili na horu Dyndimón. V lese našli prastarý ker divej révy. Tesár Argos vytesal z mocného révového pňa sochu bohyně Reie. Postavili ju na vrchol hory a zatancovali okolo nej posvätný tanec.

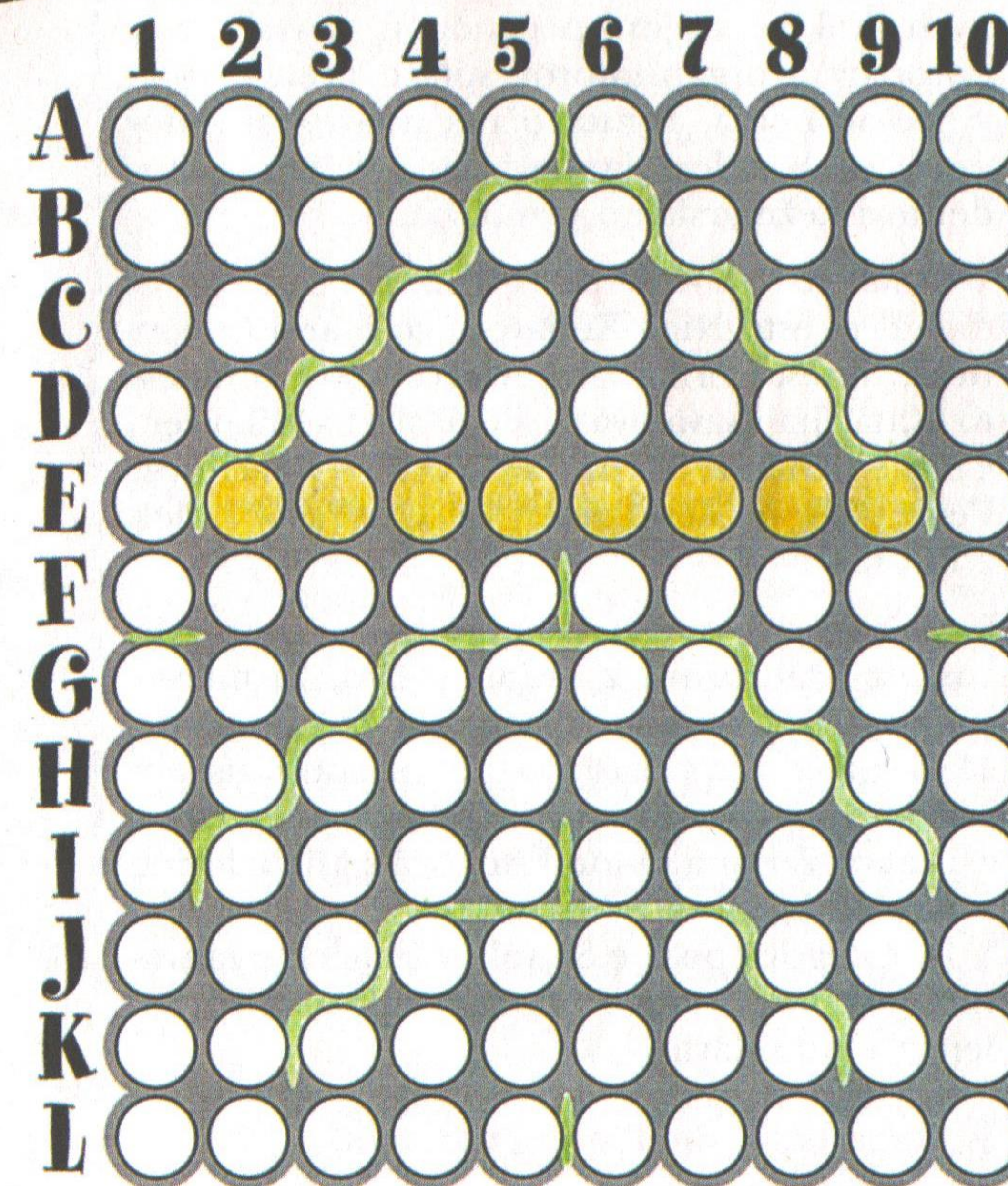
Bohyňa obeť vlúdne prijala a zoslala znamenie. Z neďalekej skaly vytryskol krištáľový prameň. Ten prameň dodnes označujú menom Iasona a jeho voda hojí všetky bolesti. Nato sa zdvihol čerstvý vietor, more sa upokojilo a argonauti mohli znovu vyplávať.

(Pokračovanie)

Krížovka Slniečka

Na našich potulkách po Slovensku vám Vladimír Ferko predstavil dubnické opály. Najkrajší z nich, ktorý hrá všetými farbami dúhy, je vystavený vo Viedni. Ak ešte stále neviete, ako sa tento vzácny exponát volá, vylúštite si našu krížovku. Správnu odpoveď nájdete v tajničke.

VODOROVNE: A. Časť vety – svetelný úkaz na oblohe počas búrky. B. Mišiaky (kane) – Martin a Tomáš – viac ako sedem. C. Hmyz podobný včele – pás – osobné zámeno stredného rodu. D. Ale – obyvateľ lazov – Oto a Táňa. E. Andrej – TAJNIČKA – nula. F. Malá lata – nádoba na umývanie (lavór). G. Viac ako jeden – svárivosť – druh papagája. H. Ivan a Oto – loď na parný pohon – ír po česky. I. Emil – časť kostry – cudzie chlapčenské meno (Omar) – Anna. J. Pokolenie – veľké množstvo slanej vody – otrok. K. Karol a Rudo – baví – Dominik a Karol. L. Veľká Adelka – tvar slovesa mariť.

ZVISLE: 1. Tvar slovesa skonáť – malý otvor pre kľúč. 2. Dlhý povraz zakončený slučkou na chytenie dobytky – pes v detskej reči – bodná zbraň (kord). 3. Osobné zámeno ženského rodu – úzka doska – opak „nad“ – Zora a Eva. 4. Vo po česky – okrasný sad – obyvateľ Saska – vlastnil. 5. Oliver – tvar slovesa mrznúť – tvar slovesa vrtieť – jeden i druhý. 6. Blažej – stavba pod povrchom zeme, ktorou vedie trať – prisvedčenie, súhlas – obruba obrazu. 7. Začiatok lopty – tvar slovesa hikať – hlavné mesto Talianska – dievčenské meno (24. decembra). 8. Najvyššia karta – máva – pohrebná hostina – Adela a Rudo. 9. Pokosená suchá tráva – obyvatelia Nórska – rád v množnom čísle. 10. Krstný otec – obyvateľka Arábie.

POMÔCKA: Menej známe výrazy sú uvedené v zátvorkách.

P. Štefánik

Jubilejný literárny Kežmarok

V Kežmarku s bohatou literárnou tradíciou sa tento rok po 35. raz zišli nádejní tvorcovia krásneho slova – mladí literáti základných a stredných škôl, so svojimi pedagógmi, aby si z rúk porotcov a organizátorov súťažou prevzali najvyššie ocenenia. Tento ročník súťaže bol venovaný spisovateľovi Jankovi Jesenskému – študentovi kežmarského gymnázia.

V I. kategórii poézie porota určila takéto poradie: 1. miesto Nina Kollárová zo Starej Lubovne, 2. miesto Erika Hirková zo Sniny, 3. miesto Katarína Gavaľová z Vyšných Ladičkoviec. Čestné uznania: Elena Kollárová zo Špačiniec, Peter Žiak zo Zemianskej Olče a Pavol Válek z Martina.

V II. kategórii poézie si prvenstvo odniesla Miroslava Ondrušová z Humenného, 2. miesto Linda Miženková z Prešova, 3. miesto Petra Marková z Lučenca. Čestné uznania získali: Linda Hudcová z Martina, Michaela Stanková z Trnavy, Zuzana Ondo-Eštoková z Michaloviec a Bojana Ladrová z Martina.

V II. kategórii poézie Slovákov žijúcich v zahraničí získala ocenenie Marína Bujáková zo Senlenča v Juhoslávii.

V próze boli vyhodnotení títo víťazi:

V I. kategórii 1. miesto Paulína Karbulíková z Močenka, 2. miesto Juliana Surovcová z Bratislavy, 3. miesto Alojz Daříček z Bratislavy. **Čestné uznania získali:** Juraj Bencúr z Vyšného Kubína a Dominika Ráczová z Martina.

V II. kategórii si 1. miesto odniesla Natália Marková z Dubnice nad Váhom, 2. miesto Marián Polák z Malaciek, 3. miesto Petra Comissová z Popradu. **Čestné uznania získali:** Jakub Farryad z Košíc, Iveta Dieleková z Bratislavy a Diana Greškovičová z Komárna. **Prémio mimo kategórie získali** Jana Hokšová a Zuzana Pišojová z Bratislavy. **V kategórii Slovákov žijúcich v zahraničí** získala 1. miesto Táňa Privizerová a 2. miesto Anna Agarská z Kysáča v Juhoslávii.

Vítazom srdečne blahoželáme a v nasledujúcich číslach Slniečka prinesiem ukážky ocenených prác.

DETSKÝ ČIN ROKA

Detský čin roka je projekt, ktorý spája deti s postihnutými rovesníkmi. Vyjadruje potrebu spolupatričnosti, priateľstva a porozumenia. Detský čin roka iniciovala spoločnosť Whirpool Slovakia, a. s. a Ministerstvo školstva SR nad ním v tomto roku prevzalo záštitu. Tento projekt si v roku 2000 berie pod patronát 8 sociálnych inštitúcií z každého kraja na Slovensku. Žiaci ZŠ z miest, kde sídlia tieto inštitúcie, budú vyzvaní, aby venovali svoj hlas tomu skutku, ktorý by sami vedeli a chceli vykonať. Skutok, ktorý získava najväčšiu podporu detí, bude vyhlásený za „detský čin roka 2000“. Hlasovanie školákov je zároveň vyjadrením podpory s postihnutými deťmi z ich mesta či okolia. Každý hlas predstavuje symbolickú korunu, ktorú spoločnosť Whirpool Slovakia, a. s. venuje inštitúciám, v starostlivosti ktorých žijú.

V marci obdržali školáci ZŠ na celom Slovensku výzvu, aby podali správu o svojom dobrom skutku. Do ankety sa zapojilo 12 062 detí zo 432 základných škôl. Deti urobili 21 033 dobrých skutkov. V týchto dňoch prebieha vyhodnotenie ankety, o ktorom vám prinesieme správu v niektorom z najbližších čísiel Slniečka.

MÔJ DOBRÝ SKUTOK

Zachránil som malého chlapca pred včiakom, čo ho chcel napadnúť. Pribehol som pred neho a snažil som sa ho ochrániť. Rozzúrený pes skočil na mňa, aj ma pohryzol. Rodičia so mnou museli ísť k lekárovi.

Ján Obsivan, Varín

Mám malého bračeka a keď mamička prišla z nemocnice, tak som jej pomáhal a vpral som bračekomu aj pocikané plienky.

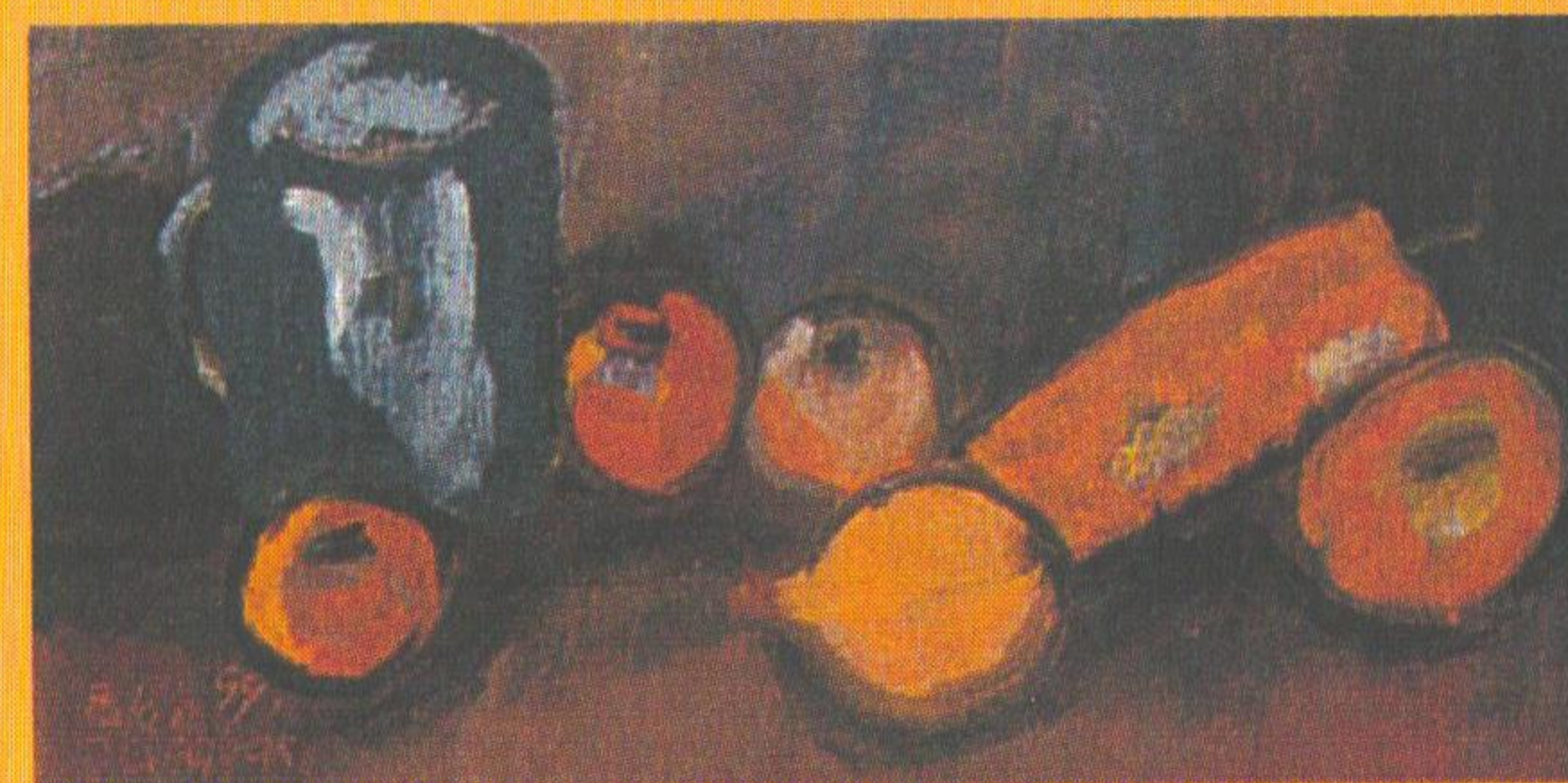
Tomáš Uzsák, Hontnianska Vrbica

Medzinárodný dom umenia pre deti – BIBIANA spolupracuje s mnohými medzinárodnými organizáciami, ktoré sa zaoberajú umeleckou tvorbou postihnutých detí. Tento rok poslala do Poľska práce postihnutých detí zo Slovenska, ktoré sa s úspechom zúčastnili VI. medzinárodného bienále umenia postihnutých v poľskom Krakove, kde vyslala pani Dr. Gabrielu Škorvankovú, vedúcu iniciatívy Book Handicap pri slovenskej sekcii IBBY. Okrem 16 ocenení, ktoré získali deti, získala Dr. Škorvanková najvyššiu cenu bienále GRAND PRIX, ktorá je ocenením jej niekoľkoročnej intenzívnej práce a ocenením BIBIANY.

V kategórii tvorby detí získala cenu Mária Patkanová z Čadce.

Špeciálnu cenu poroty dostal Peter Jarabák z Banskej Bystrice.

Diplomy zo VI. medzinárodného bienále boli udelené aj Kristíne Biháryovej, Veronike Boháčovej, Jane a Viere Krušovej, Márii Maderičovej, Nikolette Meriovej, Veronike Székerovej, Marekovi Gajdošovi, Michalovi Matúšovi a Jurajovi Michaličkovi z Domova sociálnych služieb pre deti GAUDEAMUS v Bratislave.

Peter Jarabák, Banská Bystrica

Slniečk

umelecký mesačník pre žiakov 1.-5. ročníka ZŠ.

Vydáva Literárne informačné centrum, Nám. SNP 12, 810 00 Bratislava.

Adresa redakcie: P. O. BOX 307, 810 00 Bratislava.
Telefón 07/59 21 41 62

Šéfredaktor **ONDREJ SLIACKY**
Zástupkyňa šéfredaktora **Ľubica Kepštová**
Grafická a výtvarná úprava **Viera Fabianová**
Jazyková úprava **Ján Kačala**

Tlačí Slovenská Grafia, a. s., Bratislava-Krasňany.
Rozširuje firma ARES, s. r. o., Banšelova 4, 821 04 Bratislava, t. č. 07/43 41 46 65 a MEDIA-PRINT-KAPA Bratislava.

Objednávky do zahraničia vybavuje PrNS, a. s., vývoz tlače, Košická 1, 813 80 Bratislava.

Vychádza každý mesiac okrem júla a augusta. Cena jedného výťažku je 12,50 Sk, ročné predplatné 125 Sk.

Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia.

Obálku nakreslila **Ľuba Končeková-Veselá**

Na vlastných nohách

Určite ste už mnohí počuli o hnutí Na vlastných nohách alebo jednoducho o „stonožkároch“, ktorí pracujú už desať rokov po celom Slovensku. Zakladateľkou tohto hnutia je Nórika českého pôvodu, pani Běla Gran Jensen.

A v čom spočíva vaša úloha, milí slniečkari? Ak sa chcete zapojiť do práce v hnutí stonožkárov, namaľujte pozdrav s vianočnou tematikou. Zoberte si výkres formátu A4 a preložte ho na polovicu. Na prvú – titulnú stranu namaľujte svoju kresbičku a na štvrtú stranu čitateľne napíšte svoje meno, pohlavie, vek, adresu školy a učiteľa výtvarnej výchovy. Vianočný pozdrav musí byť úplne čistý a pestrý.

Hotové práce sa posielajú do Nórska a predávajú sa po celom svete. Slovenské a české deti získali za predaj obrázkov za desať rokov vyše 60 000 000 českých korún. Za túto sumu sa nakúpili zdravotné prístroje pre detské oddelenia nemocníc v oboch štátoch. Možno aj vašim pričinením pomôžete nejednému novorodencovi, škôlkarovi či školákov.

Radi uvítame medzi sebou nových spolupracovníkov. Poradte sa so svojimi pani učiteľkami výtvarnej výchovy. S dôverou sa môžete obrátiť aj na mňa.

Na spoluprácu s vami sa teší
Zuzana Krištofová

Kontaktná adresa: Zuzana Krištofová
Nitrianska 1 537
927 05 Šaľa-Veča

◀ **Mária Patkanová, Čadca**

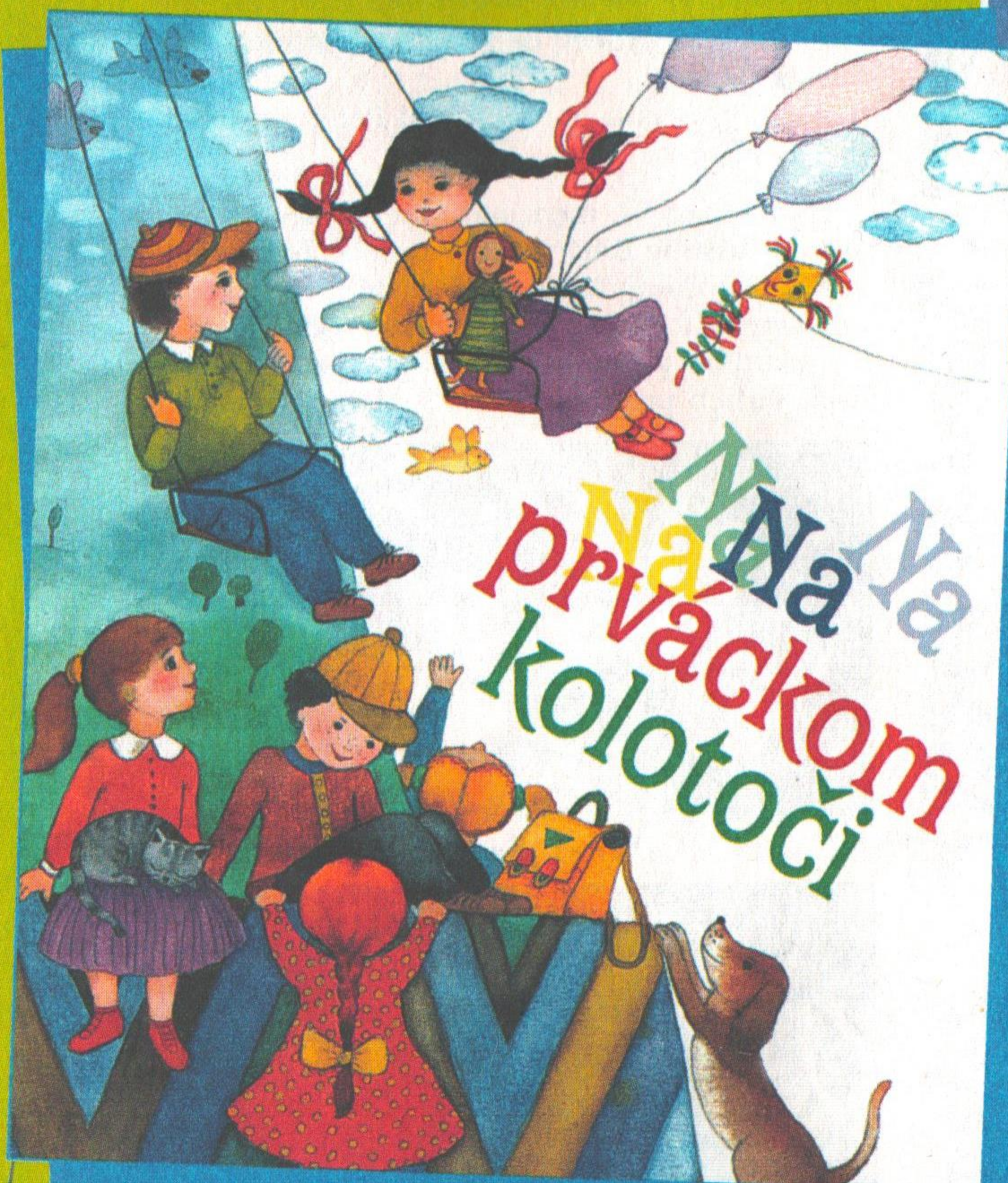

Poviem ti!

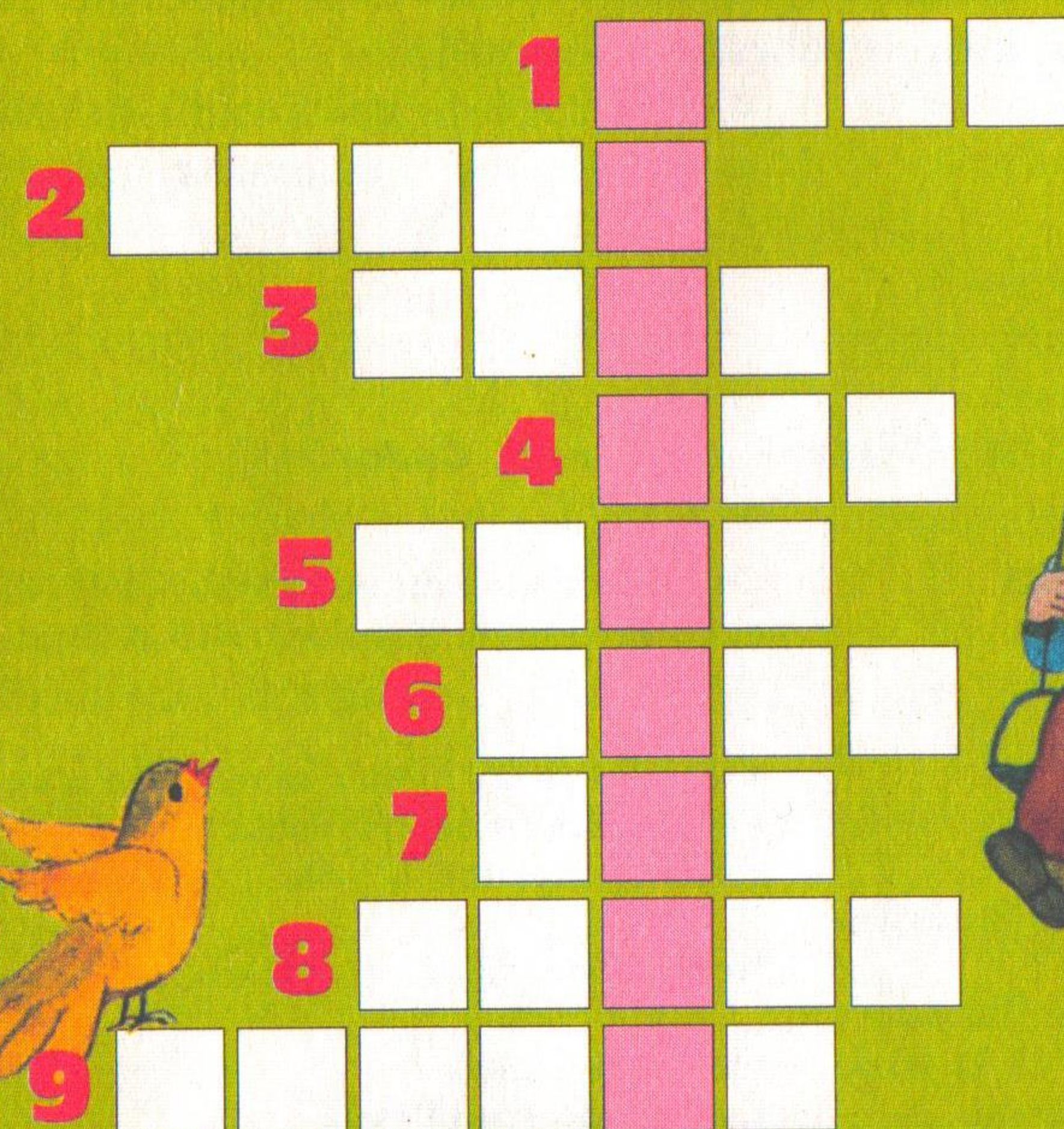
O PEKNEJ KNIŽKE...

V najznámejšom slovenskom vydavateľstve pre deti, ktoré tohto roku oslavuje svoje 50. narodeniny, každý rok vychádza Prvá knižka. Tá, ktorá vyšla teraz, je pre prvých prvákov tretieho tisícročia. Volá sa na PRVÁCKOM KOLOTOČI a obsahuje najkrajšie básničky, príbehy a rozprávky slovenských spisovateľov pre prváčikov.

Keď si vylúštite našu doplnovačku, dozviete sa, ako sa to najznámejšie slovenské vydavateľstvo pre deti volá. A ak nám to i napíšete, môžete vyhrať niektorú z parádnych kníh nášho oslávenca.

DOPLŇOVAČKA

1. Oblak
2. Dravý vták
3. Rozprávková bytosť
4. Listnatý strom
5. Pinka do torty
6. Nárek
7. Hora
8. Jarok
9. Tatranský končiar

